

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (kolmas jaosto)
20 päivänä lokakuuta 2005 *

Asiassa C-264/03,

jossa on kyse EY 226 artiklaan perustuvasta jäsenyyssvelvoitteiden noudattamatta jättämisestä koskevasta kanteesta, joka on nostettu 17.6.2003,

Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehinään B. Stromsky ja K. Wiedner sekä F. Simonetti, prosessiosoite Luxemburgissa,

kantajana,

vastaan

Ranskan tasavalta, asiamiehinään G. de Bergues ja D. Petrausch, prosessiosoite Luxemburgissa,

vastaajana,

* Oikeudenkäyntikieli: ranska.

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (kolmas jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja A. Rosas (esittelevä tuomari) sekä tuomarit J. Malenovský, J.-P. Puissochet, A. Borg Barthet ja U. Löhmus,

julkisasiamies: M. Poiares Maduro,
kirjaaja: hallintovirkamies K. Sztranc,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 7.10.2004 pidetyssä istunnossa esitetyn,

kuultuaan julkisasiamiehen 24.11.2004 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

- 1 Euroopan yhteisöjen komissio vaatii kanteellaan yhteisöjen tuomioistunta toteamaan, että Ranskan tasavalta ei ole noudattanut julkisia palveluhankintoja koskevien sopimusten tekomenettelyjen yhteensovittamisesta 18 päivänä kesäkuuta 1992 annetun neuvoston direktiivin 92/50/ETY (EYVL L 209, s. 1), sellaisena kuin se on muutettuna 13.10.1997 annetulla Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivillä 97/52/EY (EYVL L 328; jäljempänä direktiivi 92/50), eikä varsinkaan sen 8 ja 9 artiklan eikä EY 49 artiklan mukaisia velvoitteitaan, koska se on varannut julkisesta rakennuttamisesta ja sen suhteesta urakan yksityiseen valvontaan 12 päivänä

heinäkuuta 1985 annetun lain nro 85-704 (JORF 13.7.1985, s. 7914), sellaisena kuin kyseinen laki on muutettuna kaupunkien elvyttämissopimuksen täytäntöönpanosta 14 päivänä marraskuuta 1996 annetulla lailla nro 96-987 (JORF 15.11.1996, s. 16656; jäljempänä laki nro 85-704), 4 §:ssä avustavana rakennuttajana toimimista koskevan tehtävän Ranskan oikeuden mukaisille tyhjentävästi luetteluille oikeushenkilöille.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Yhteisön lainsäädäntö

- 2 Direktiivin 92/50 1 artiklan a alakohdan mukaan ”julkisia palveluhankintoja koskevilla sopimuksilla” tarkoitetaan rahallista vastiketta vastaan tehtyjä kirjallisia sopimuksia, jotka on tehty palvelujen suorittajan ja hankintaviranomaisen kesken, lukuun ottamatta sopimuksia, jotka mainitaan kyseisen säännöksen i–ix alakohdassa. Kyseisen direktiivin 1 artiklan b alakohdan mukaan ”hankintaviranomaisilla” tarkoitetaan ”valtiota, alueellisia tai paikallisia viranomaisia, julkisoikeudellisia laitoksia [ja] yhden tai useamman edellä tarkoitetun viranomaisen tai julkisoikeudellisen laitoksen muodostamia yhteenliittymiä”. Kyseisen direktiivin 1 artiklan c alakohdan mukaan ”palvelujen suorittajalla” tarkoitetaan ”palveluja suorittavaa luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä julkisoikeudelliset laitokset mukaan luettuina”.
- 3 Direktiivin 92/50 3 artiklan 2 kohdan mukaan hankintaviranomaisten on varmistettava, että palvelujen suorittajia kohdellaan tasapuolisesti.
- 4 Kyseisen direktiivin 6 artiklan mukaan direktiiviä ”ei sovelleta palveluhankintoja koskeviin sopimuksiin, joissa sopimuspuolena oleva yksikkö on itse 1 artiklan b alakohdassa tarkoitettu hankintaviranomainen ja jotka perustuvat tälle viranomaiselle perustamissopimuksen mukaisten julkaistujen lakien, asetusten tai hallinnollisten määräysten nojalla annettuun yksinoikeuteen”.

- 5 Tämän saman direktiivin 7 artiklan 1 kohdan a alakohdassa säädetään, että tätä direktiiviä sovelletaan julkisia palveluhankintoja koskeviin sopimuksiin, joiden ennakoitu arvo ilman arvonlisäveroa "on vähintään 200 000 [euroa]".
- 6 Direktiivin 92/50 8 artiklan mukaan direktiivin liitteessä I A lueteltuja palveluja koskevat sopimukset on tehtävä kyseisen direktiivin III–VI osaston säännösten mukaisesti eli niissä on esitettävä tarjouspyyntö ja niistä on julkaistava riittävästi tietoa.
- 7 Tämän saman direktiivin liitteessä I A olevassa 12. pääluokassa mainitaan "arkkitehtipalvelut; insinööripalvelut ja rakennushankkeiden suunnittelupalvelut; yhdyskuntasuunnittelu- ja maisemasuunnittelupalvelut; edellisiin liittyvä tieteelliset ja tekniset konsultointipalvelut; tekniset testaus- ja analysointipalvelut".
- 8 Direktiivin 92/50 9 artiklan mukaan direktiivin liitteessä I B lueteltuja palveluja koskevat sopimukset on tehtävä tämän saman direktiivin 14 ja 16 artiklan säännösten mukaisesti. Kyseisen direktiivin 14 artikla koskee tekniikan alan yhteisiä sääntöjä ja 16 artikla sopimuksen tekomenettelyn tuloksia koskevia ilmoituksia.
- 9 Direktiivin 92/50 liitteessä I B oleva 21. pääluokka käsittää "lakiasiain palvelut" ja 27. pääluokka "muut palvelut".
- 10 Tämän saman direktiivin 10 artiklassa säädetään, että "sopimukset, jotka koskevat sekä liitteessä I A että liitteessä I B lueteltuja palveluja, on tehtävä III–VI osaston säännösten mukaisesti, jos liitteessä I A lueteltujen palvelujen arvo on suurempi kuin liitteessä I B lueteltujen palvelujen arvo. Muissa tapauksissa sopimukset on tehtävä 14 ja 16 artiklan säännösten mukaisesti".

Kansallinen lainsäädäntö

- 11 Lain nro 85-704 säännöksiä sovelletaan kyseisen lain 1 §:n mukaan kaikkien sellaisten rakennus- tai infrastruktuuriurakoiden sekä niiden käyttöön tarkoitettujen teollisuuslaitosten toteuttamiseen, joissa rakennuttajina ovat seuraavat tahot:

”1. Valtio ja sen julkisoikeudelliset laitokset;

2. Alueelliset tai paikalliset julkisyhteisöt, niiden julkisoikeudelliset laitokset, uusien kaupunkien yhdyskuntalain L.321-1 §:n mukaisesti perustetut julkisoikeudelliset yhdyskuntasuunnittelulaitokset, niiden yhteenliittymät sekä kuntalain L.166-1 §:ssä tarkoitettut julkisten elinten muodostamat yhtymät;

3. Sosiaaliturvalain L.64 §:ssä mainitut yksityiset elimet sekä niiden liitot ja federaatiot;

4. Rakentamista ja asumista koskevan lain L.411-2 §:ssä mainitut yksityiset edullisia vuokra-asuntoja tarjoavat elimet sekä osittain julkisen vallan hallinnassa olevat yhtiöt valtion tukemien sellaisten vuokra-asuntojen osalta, joita nämä elimet ja yhtiöt toteuttavat.”

12 Kyseisen lain 2 §:ssä määritellään rakennuttaja siten, että sillä tarkoitetaan:

”— — ensimmäisessä pykälässä tarkoitettua oikeushenkilöä, jolle rakennusurakka suoritetaan. Rakennuttaja kantaa pääasiallisen vastuun urakasta, ja sillä on tässä ominaisuudessaan yleistä etua koskeva tehtävä, jota se ei voi siirtää toiselle.

— —

Rakennuttajan on määriteltävä ohjelmassa projektin tavoitteet ja projektilla täytettävät tarpeet sekä urakan toteuttamista ja urakan kohteen käyttämistä koskevat edellytykset ja vaatimukset, jotka ovat luonteeltaan sosiaalisia, yhdyskuntasuunnittelua tai arkkitehtuuria koskevia, toiminnallisia, teknisiä tai taloudellisia tai jotka koskevat urakan sovittamista ympäristöön ja ympäristönsuojelua.

— —”

13 Saman lain 3 §:ssä säädetään seuraavaa:

”— — rakennuttaja voi antaa toimeksiannon saajan tehtäväksi 5 §:ssä mainitussa sopimuksessa määritellyillä edellytyksillä käyttää rakennuttajan nimissä ja hänen lukuunsa kaikkia seuraavia rakennuttajana toimimista koskevia toimivaltuuksia tai osaa niistä:

1. Niiden hallinnollisten ja teknisten ehtojen määrittely, joiden mukaan urakka suunnitellaan ja toteutetaan.

2. Urakan valvojan valinnan valmistelu, urakan valvomista koskevan sopimuksen allekirjoitus sen jälkeen, kun rakennuttaja on hyväksynyt urakan valvojaa koskevan valinnan, ja urakan valvomista koskevan sopimuksen hallinnointi.
3. Hankkeen esisuunnitelmien ja sopimusten hyväksyntä.
4. Urakoitsijan valinnan valmistelu ja rakennustöitä koskevan sopimuksen allekirjoitus sen jälkeen kun rakennuttaja on hyväksynyt urakoitsijaa koskevan valinnan, ja rakennustöitä koskevan sopimuksen hallinnointi.
5. Palkkion maksaminen urakan valvomista koskevasta tehtävästä ja rakennustöistä.
6. Urakan vastaanotto ja kaikkien yllä mainittuihin toimivaltuuksiin liittyvien tointen suorittaminen.

Toimeksiannon saaja on vastuussa rakennuttajalle vain niiden toimivaltuuksien moitteettomasta käytöstä, jotka rakennuttaja on antanut toimeksiannon saajalle henkilökohtaisesti.

Toimeksiannon saaja edustaa saamiaan toimivaltuuksia käyttäessään rakennuttajaa kolmansiin nähden aina siihen saakka, kunnes rakennuttaja toteaa toimeksiannon saajan tehtävän päättyneeksi 5 §:ssä mainitussa sopimuksessa määritellyillä edellytyksillä. Toimeksiannon saaja voi nostaa kanteen.”

14 Lain nro 85-704 4 §:ssä säädetään seuraavaa:

"Edellisessä pykälässä mainitut toimivaltuudet voidaan antaa vain seuraaville tahoille näiden tahojen toimivaltuuksien asettamissa rajoissa:

- a) Oikeushenkilöille, jotka on mainittu tämän lain 1 §:n 1 ja 2 momentissa, pois lukien julkiset terveydenhoitolaitokset ja sosiaalialan laitokset, joille toimeksiannon voi antaa vain toinen julkinen terveydenhoitolaite ja sosiaalialan laite.

- b) Sellaisille oikeushenkilöille, joiden osakkeista tai osuuksista vähintään puolet on suoraan tai väliläisilöiden kautta 1 §:n 1 ja 2 momentissa mainittujen oikeushenkilöiden hallinnassa ja jotka avustavat rakennuttajaa, sillä edellytyksellä, että ne eivät toimi urakan valvojina tai tee rakennustöitä kolmannen lukuun.

- c) Rakentamista ja asumista koskevan lain L.411-2 §:ssä mainituille yksityisille edullisia vuokra-asuntoja tarjoaville elimille, mutta ainoastaan siltä osin kuin kyse on toisten edullisia vuokra-asuntoja tarjoavien elimien antamasta toimeksiannosta sekä tuettujen asuntojen tuotantoon liittyvistä rakennusurakoista.

- d) Paikallisista osittain julkisen vallan hallinnassa olevista yhtiöistä 7.7.1983 annetun lain nro 83-597 mukaisille paikallisille osittain julkisen vallan hallinnassa oleville yhtiöille.

- e) Yhdyskuntasuunnittelua koskevan lain L.321-1 §:n nojalla perustetuille julkisoikeudellisille laitoksille sekä kyseisen lain L.322-1 §:n ja sitä seuraavien pykälien nojalla hyväksytyille tai suoraan niiden nojalla perustetuille kaupunkien kiinteistöyhdistyksille.

- f) Yhtiöille, jotka on perustettu vuoden 1951 valtion varojen erityistileistä 24.5.1951 annetun lain nro 51-592 9 §:n, sellaisena kuin se on muutettuna maatalouden ohjausta koskevan lain täydentämisestä 8 päivänä elokuuta 1962 annetun lain nro 62-933 28 §:llä, nojalla.

- g) Julkisoikeudellisille oikeushenkilöille tai yksityisille henkilöille, joiden tehtäväksi on annettu tietyn yhdenmukaisen alueen tai rakennuspaikka-alueen toteuttaminen — —.

- h) Yhtiöille, jotka tekevät rakentamista ja asumista koskevan lain L.222-1 §:ssä tarkoitetun sopimuksen toteuttaakseen suurten kokonaisuuksien ja rappeutuneiden asuinkortteleiden kaupunkirakenteen uudelleenjärjestelyjä — —.

Näihin alueellisiin ja paikallisiin viranomaisiin, laitoksiin ja elimiin sovelletaan tämän lain säännöksiä niiden käyttäessä rakennuttajan tämän pykälän mukaisesti niille antamia toimivaltuuksia.

Niiden sopimusten tekemiseen, jotka toimeksiannon saaja allekirjoittaa, sovelletaan rakennuttajaan sovellettavia oikeussääntöjä, jollei muuta johdu asetuksella tehtävistä mukautuksista, jotka mahdollisesti ovat tarpeen toimeksiannon saajan toiminnan huomioon ottamiseksi.”

15 Lain nro 85-704 5 §:ssä säädetään seuraavaa:

”Rakennuttajan ja 4 §:ssä mainittujen oikeushenkilöiden välinen suhde määritellään sopimuksessa, jossa on määriteltävä mitättömyyden uhalla seuraavat seikat:

- a) Sopimuksen kohteena oleva rakennusurakka, toimeksiannon saajalle annetut toimivaltuudet, edellytykset, joilla rakennuttaja voi todeta toimeksiannon saajan työn loppuun suoritetuksi, toimeksiannon saajan palkkiota koskevat yksityiskohdat, sanktiot, joita sovelletaan toimeksiannon saajaan, mikäli tämä laiminlyö velvollisuuksiaan, sekä sopimuksen purkamisperusteet

— —”

Oikeudenkäyntiä edeltävä menettely

16 Koska komissio katsoi, että tietyt lain nro 85-704 säännökset, erityisesti ne, jotka koskevat niitä edellytyksiä, joilla rakennuttaja voi turvautua projektinjohtajan apuun ja uskoa tiettyjen toimivaltuuksiensa käytön avustavalle rakennuttajalle, ovat ristiriidassa yhtäältä direktiivin 92/50 säännösten ja toisaalta EY 49 artiklan määräysten kanssa, se kehotti 25.7.2001 päivätyllä virallisella huomautuksella Ranskan tasavaltaa esittämään huomatuksensa.

- 17 Ranskan viranomaiset kiistivät 8.3.2002 päivätyllä kirjeellään komission esittämät väitteet lukuun ottamatta niitä, jotka liittyvät lain nro 85-704 6 §:ssä säädettyyn projektin johtamiseen. Kyseiset viranomaiset myönsivät tältä osin, että projektin johtamista koskeva tehtävä on yhteisön oikeudessa tarkoitettu palvelun suoritus, ja esittivät, että kyseiseen tehtävään sovelletaan jatkossa Ranskan uutta julkisia hankintoja koskevaa lakia.
- 18 Koska komissio ei pitänyt tätä vastausta riittävänä, se lähetti 27.6.2002 Ranskan tasavallalle perustellun lausunnon, jossa se kehotti tätä toteuttamaan lausunnon noudattamisen edellyttämät toimenpiteet kahden kuukauden kuluessa sen tiedoksiantamisesta.
- 19 Ranskan tasavalta ilmoitti 14.10.2002 kirjeitse komissiolle, että se pysyi 8.3.2002 päivätyssä kirjeessään esittämässään kannanotoissa.
- 20 Koska komissio katsoi, että jäsenyysselvointeiden noudattamatta jättäminen jatkui siltä osin kuin kyse on avustavana rakennuttajana toimimisesta, se päätti nostaa tämän kanteen.
- 21 Sen jälkeen kun jäsenyysselvointeiden noudattamatta jättämistä koskeva kanne toimitettiin kirjaamoon, Ranskan viranomaiset ovat 17.6.2004 antaneet asetuksen nro 2004-566 lain nro 85-704 muuttamisesta (JORF 19.6.2004, s. 11020), jolla muutettiin kyseistä lakia niin, että avustavana rakennuttajana toimimista koskeva toimeksianto voidaan jatkossa antaa kaikille julkis- tai yksityisoikeudellisille henkilöille, ja poistettiin näin ollen vaatimus siitä, että toimeksiannon saajan on oltava Ranskan oikeuden mukainen oikeushenkilö, jollei tietyissä yhteensopimattomuutta koskevissa oikeussäännöissä, joilla pyritään estämään eturistiriidat, kuitenkin toisin säädetä. Ranskan hallituksen mukaan kyseinen muutos ei ole seurausta nyt esillä olevasta kanteesta eikä sillä mitenkään muuteta sitä oikeudellista seikkaa, jota Ranskan hallitus tämän kanteen yhteydessä puolustaa.

Kanne*Asianosaisten lausumat*

- 22 Komissio esittää, että Ranskan tasavalta ei ole noudattanut direktiivin 92/50 eikä varsinkaan sen 8 ja 9 artiklan eikä EY 49 artiklan mukaisia velvoitteitaan, koska se on varannut lain nro 85-704 4 §:ssä avustavana rakennuttajana toimimista koskevan tehtävän Ranskan oikeuden mukaisten oikeushenkilöiden ryhmille, jotka on tyhjentävästi lueteltu.
- 23 Komission mukaan avustavana rakennuttajana toimimista koskeva toimeksianto on direktiivin 92/50 1 kohdan a alakohdassa tarkoitettu julkisia palveluhankintoja koskeva sopimus. Toimeksiannon kohteena olevat tehtävät kuuluvat komission mukaan kyseisen direktiivin liitteessä I A olevaan 12. pääluokkaan edustustehtäviä lukuun ottamatta, joten lain nro 85-704 säännökset eivät komission mukaan ole kyseisen direktiivin 8 artiklan mukaisia. Toimeksiannot, jotka koskevat yksinomaan tai pääasiallisesti edustustehtäviä, kuuluvat komission mukaan direktiivin 92/50 liitteen I B alaisuuteen, joten kyseinen laki ei ole myöskään tämän direktiivin 9 artiklan mukainen.
- 24 Lisäksi komissio esittää, että siltä osin kuin kyse on rakennuttajana toimimista koskevista toimeksiannoista, joiden arvo on direktiivissä 92/50 asetettuja kynnysarvoja alhaisempi, samoin kuin toimeksiannoista, jotka koskevat yksinomaan tai pääasiallisesti direktiivin liitteessä I B tarkoitettuja palveluja, lain nro 85-704 4 § merkitsee EY 49 artiklassa vahvistetun palvelujen tarjoamisen vapautta koskevan periaatteen rajoitusta. Tällaista rajoitusta ei komission mukaan voida perustella EY 45 artiklalla eikä EY 55 artiklalla, koska asianomaiset tehtävät eivät liity jatkuvasti tai tilapäisesti julkisen vallan käyttöön, eikä EY 46 ja EY 55 artiklalla, sillä yleistä järjestystä tai turvallisuutta taikka kansanterveyttä koskevat syyt eivät sovellu nyt kyseessä olevan asian olosuhteisiin.

- 25 Ranskan hallitus esittää, että avustavana rakennuttajana toimimista koskeva toimeksiantosopimus, josta säädetään laissa nro 85-704, ei ole kaupallinen sopimus eikä se kuulu direktiivin 92/50 soveltamisalaan. Toimeksiannon saaja osallistuu kyseisen hallituksen mukaan yleisen edun mukaiseen tehtävään, eikä häntä voida pitää palvelujen tarjoajana. Toimeksiannon saaja edustaa rakennuttajaa, mikä Ranskan hallituksen mukaan on toimeksiannon ydintehtävä. Tässä yhteydessä toimeksiannon saajalle siirretään toimivaltuuksia, joihin liittyy päättäntävaltaa. Edustustehtävää ei voida erottaa kaikista niistä toimista, jotka toimeksiannon saaja suorittaa toimeksiantajan lukuun. Käyttäessään toimivaltuuksiaan, jotka itse asiassa ovat hankintayksikön toimivaltuuksia, toimeksiannon saaja kuuluu Ranskan hallituksen mukaan julkisia hankintoja koskevien yhteisön direktiivien soveltamisalaan.
- 26 Ranskan hallitus vetoaa lisäksi asiassa C-399/98, *Ordine degli Architetti ym.*, 12.7.2001 annettuun tuomioon (Kok. 2001, s. I-5409), jossa on kyse julkisia rakennusurakoita koskevien sopimusten tekomenettelyjen yhteensovittamisesta 14 päivänä kesäkuuta 1993 annetun neuvoston direktiivin 93/37/ETY (EYVL L 199, s. 54) soveltamisesta. Yhteisöjen tuomioistuimen kyseisessä tuomiossa esittämästä päättelystä, joka analogiaa käyttäen on sovellettavissa nyt esillä olevan asian olosuhteisiin, ilmenee, että silloin kun vastiketta vastaan tehty sopimus muodostaa toimeksiannon, se voi jäädä julkisia hankintoja koskevien yhteisön direktiivien soveltamisalan ulkopuolelle. Riittää, että itse toimeksiannon saajaan sovelletaan direktiiviin perustuvia velvoitteita. Ranskan hallitus esittää kuitenkin, että toimeksiannon saajan tekemiin sopimuksiin liittyy lain nro 85-704 nojalla samat velvoitteet kuin jos sopimukset olisivat rakennuttajan tekemiä.
- 27 Koska avustavana rakennuttajana toimimista koskevalla toimeksiantosopimuksella on Ranskan hallituksen mukaan ominaispiirteitä, joiden takia sitä ei voida samaistaa palvelujen tarjoamista koskevaan sopimukseen, lain nro 85-704 4 § ei Ranskan hallituksen mukaan ole ristiriidassa EY 49 artiklan kanssa.

Yhteisöjen tuomioistuimen arviointi asiasta

Alustavat huomautukset

- 28 Lain nro 85-704 3 §:n mukaan rakennuttaja voi antaa toimeksiannon saajan tehtäväksi kyseisen lain 5 §:ssä mainitussa sopimuksessa määritellyin edellytyksin käyttää rakennuttajan nimissä ja tämän lukuun kaikkia rakennuttajan tiettyjä toimivaltuuksia tai osaa niistä. Kyseisen lain 4 §:ssä varataan avustavana rakennuttajana toimimista koskeva tehtävä tyhjentävästi luetelluille henkilöryhmille. Ranskan hallitus ei ole kiistänyt sitä, että näiden henkilöiden on oltava, kuten komissio esittää, Ranskan oikeuden mukaisia oikeushenkilöitä.
- 29 On tosin todettava, että tämän kanteen nostamisen jälkeen Ranskan viranomaiset ovat muuttaneet lakia nro 85-704 sallimalla sen, että avustavana rakennuttajana toimimista koskeva toimeksianto voidaan jatkossa antaa kenelle tahansa julkis- tai yksityisoikeudelliselle henkilölle, ja poistamalla näin ollen vaatimuksen siitä, että kyseessä on oltava Ranskan oikeuden mukainen oikeushenkilö. On kuitenkin korostettava, että kun arvioidaan sitä, onko jäsenvaltio jättänyt noudattamatta jäsenyysvelvoitteitaan, on otettava huomioon jäsenvaltion tilanne sellaisena kuin se oli perustellussa lausunnossa asetetun määräajan päättyessä (ks. mm. asia C-63/02, komissio v. Yhdistynyt kuningaskunta, tuomio 16.1.2003, Kok. 2003, s. I-821, 11 kohta ja asia C-313/03, komissio v. Italia, tuomio 16.12.2004, 9 kohta, ei julkaistu oikeustapauskokoelmassa). Yhteisöjen tuomioistuin ei voi ottaa huomioon tämän jälkeen tapahtuneita muutoksia (ks. mm. asia C-482/03, komissio v. Irlanti, tuomio 18.11.2004, 11 kohta, ei julkaistu oikeustapauskokoelmassa ja asia C-341/02, komissio v. Saksa, tuomio 14.4.2005, Kok. 2005, s. I-2733, 33 kohta).
- 30 Näin ollen on tutkittava, onko lain nro 85-704 4 § sopusoinnussa yhtäältä direktiivin 92/50 säännösten ja toisaalta EY 49 artiklassa vahvistetun palvelujen tarjoamisen vapautta koskevan periaatteen kanssa.

- 31 Direktiivin 92/50 väitetyksi tapahtuneen rikkomisen osalta on tarkastettava ensiksi, kuuluuko ja missä määrin avustavana rakennuttajana toimimista koskeva toimeksiantosopimus, sellaisena kuin se määritellään laissa nro 85-704, kyseisen direktiivin soveltamisalaan. Tältä osin on palautettava mieliin, että kyseistä direktiiviä ei sovelleta siinä asetetun kynnsarvon alittaviin hankintoihin.
- 32 EY 49 artiklan rikkomista koskevan väitteen osalta on korostettava, että EY:n perustamissopimuksen vapaata liikkuvuutta koskevia määräyksiä on tarkoitus soveltaa direktiivin 92/50 soveltamisalan ulkopuolelle jääviin julkisiin hankintoihin. On nimittäin niin, että vaikka tietyt sopimukset on jätetty julkisten hankintojen alalla annettujen yhteisön direktiivien soveltamisalan ulkopuolelle, näitä sopimuksia tekevien hankintaviranomaisten on kuitenkin noudatettava perustamissopimuksen perustavanlaatuisia oikeussääntöjä ja erityisesti kansalaisuuteen perustuvan syrjinnän kiellon periaatetta (ks. vastaavasti asia C-324/98, Telaustria ja Telefonadress, tuomio 7.12.2000, Kok. 2000, s. I-10745, 60 kohta; asia C-92/00, HI, tuomio 18.6.2002, Kok. 2002, s. I-5553, 47 kohta ja asia C-59/00, Vestergaard, määräys 3.12.2001, Kok. 2001, s. I-9505, 20 kohta).
- 33 Tämä koskee muun muassa sellaisia julkisia palveluhankintoja, joiden arvo ei ylitä direktiivissä 92/50 vahvistettuja kynnsarvoja. Pelkästään se, että yhteisön lainsäätäjä on katsonut, etteivät julkisia hankintoja koskevissa direktiiveissä säädetyt erityiset ja tiukat menettelyt ole asianmukaisia silloin, kun kyse on arvoltaan vähäisistä julkisista hankinnoista, ei merkitse, että nämä hankinnat jäisivät yhteisön oikeuden soveltamisalan ulkopuolelle (ks. em. asia Vestergaard, määräyksen 19 kohta). Samoin direktiivin 92/50 soveltamisalan ulkopuolelle jääviin sopimuksiin, kuten konsessiosopimuksiin, sovelletaan edelleen perustamissopimuksen yleisiä oikeussääntöjä (ks. vastaavasti asia C-231/03, Coname, tuomio 21.7.2005, Kok. 2005, s. I-7287, 16 kohta).
- 34 On vielä palautettava mieliin, että EY 49 artiklan soveltamisalaan ei EY 45 artiklan ensimmäisen kohdan ja EY 55 artiklan nojalla kuulu asianomaisen jäsenvaltion osalta toiminta, joka jatkuvasti tai tilapäisesti liittyy julkisen vallan käyttöön kyseisessä jäsenvaltiossa.

Direktiivin 92/50 rikkomista koskeva väite

- 35 Käsite "julkisia palveluhankintoja koskevat sopimukset" määritellään direktiivin 92/50 1 artiklan a alakohdassa. Kyseisen säännöksen mukaan tällaisilla sopimuksilla tarkoitetaan vastiketta vastaan tehtyjä kirjallisia sopimuksia, jotka on tehty palvelujen suorittajan ja hankintaviranomaisen kesken.
- 36 Sen toteamiseksi, kuuluuko laissa nro 85-704 tarkoitettu avustavana rakennuttajana toimimista koskeva toimeksiantosopimus direktiivin 92/50 soveltamisalaan, on tutkittava, täyttyvätkö kyseisen direktiivin 1 artiklan a alakohdassa asetetut edellytykset. Koska tämä säännös ei sisällä mitään nimenomaista viittausta jäsenvaltioiden oikeuteen siltä osin kuin kyse on kyseisen säännöksen merkityksen ja soveltamisalan määrittämisestä, ei ole tarpeen selvittää, kuinka kyseinen sopimus määritellään Ranskan oikeudessa.
- 37 Nyt esillä olevassa tapauksessa näyttää siltä, että nämä edellytykset täyttyvät.
- 38 Ensinnäkin on todettava, että lain nro 85-704 5 §:n mukaan rakennuttajan ja avustavan rakennuttajan väliset suhteet määritellään näiden välisessä kirjallisessa sopimuksessa. Lisäksi tästä samasta säännöksestä ilmenee, että avustava rakennuttaja saa palkkion. Näin ollen kyseistä sopimusta voidaan pitää vastiketta vastaan tehtynä kirjallisena sopimuksena.
- 39 Siltä osin kuin kyse on "hankintaviranomaisen" käsitteestä, on todettava, että sillä tarkoitetaan direktiivin 92/50 1 artiklan b alakohdassa "valtiota, alueellisia tai paikallisia viranomaisia, julkisoikeudellisia laitoksia [ja] yhden tai useamman edellä tarkoitettujen viranomaisen tai julkisoikeudellisen laitoksen muodostamia yhteenliittymiä".

- 40 Lain nro 85-704 1 §:ssä säädetään, että henkilöt, jotka voivat hoitaa rakennuttajan tehtäviä, ovat valtio ja sen julkisoikeudelliset laitokset, alueelliset tai paikalliset julkisyhteisöt, niiden julkisoikeudelliset laitokset, uusien kaupunkien julkisoikeudelliset yhdyskuntasuunnittelulaitokset, niiden yhteenliittymät sekä julkisten elinten muodostamat yhtymät. Avustavana rakennuttajana toimimista koskevia toimeksiantosopimuksia voivat kyseisen lain mukaan tehdä myös sosiaaliturvalain L.64 §:ssä mainitut yksityiset elimet sekä niiden liitot ja federaatiot ja yksityiset edullisia vuokra-asuntoja tarjoavat elimet sekä osittain julkisen vallan hallinnassa olevat yhtiöt valtion tukemien sellaisten vuokra-asuntojen osalta, joita nämä elimet ja yhtiöt toteuttavat.
- 41 Nyt esillä olevassa tapauksessa ei ole kiistetty sitä, että nämä henkilöt voivat olla direktiivin 92/50 1 artiklan b alakohdassa tarkoitettuja hankintaviranomaisia.
- 42 On vielä todettava, että kyseisen direktiivin 1 artiklan c alakohdassa ”palvelujen suorittajalla” tarkoitetaan ”palveluja suorittavaa luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä julkisoikeudelliset laitokset mukaan luettuina”. ”Palveluiksi” luokitellaan EY 50 artiklassa suoritukset, ”joista tavallisesti maksetaan korvaus ja joita määräykset tavaroiden, pääomien tai henkilöiden vapaasta liikkuvuudesta eivät koske”. Direktiivin 92/50 liitteessä I A lueteltuja palveluja koskevat sopimukset on tehtävä direktiivin III–VI osaston säännösten mukaisesti ja direktiivin liitteessä I B lueteltuja palveluja koskevat sopimukset kyseisen direktiivin 14 ja 16 artiklan säännösten mukaisesti.
- 43 Henkilöt, joille voidaan antaa avustavan rakennuttajan toimivaltuuksia, luetellaan lain nro 85-704 4 §:ssä. On korostettava, että osa näistä henkilöistä voi itse olla direktiivin 92/50 1 artiklan b alakohdassa tarkoitettuja hankintaviranomaisia. Vaikka on totta, että direktiivin 92/50 6 artiklassa suljetaan kyseisen direktiivin soveltamisalan ulkopuolelle palveluhankintoja koskevat sopimukset, joissa sopimuspuolena oleva yksikkö on itse hankintaviranomainen sen yksinoikeuden perusteella, joka sillä on julkaistujen lakien, asetusten tai hallinnollisten määräysten nojalla, on kuitenkin todettava, että nämä edellytykset eivät täyty nyt esillä olevassa tapauksessa.

- 44 Henkilöitä, joilla avustavan rakennuttajan toimivaltuudet voidaan antaa, voidaan pitää "palvelujen suorittajina" siltä osin kuin toimivaltuudet, jotka avustavana rakennuttajana toimimista koskevassa toimeksiantosopimuksessa heille annetaan lain nro 85-704 3 §:n mukaisesti, vastaavat yhteisön oikeudessa tarkoitettua palvelujen suorittamista.
- 45 Tältä osin Ranskan hallituksen perusteluja, joilla se pyrki osoittamaan, että toimeksiannon saaja ei suorita palveluja, ei voida hyväksyä.
- 46 Lain nro 85-704 3 §:stä, jossa luetellaan toimivaltuudet, jotka rakennuttaja voi antaa toimeksiannon saajalle, ilmenee, että avustavana rakennuttajana toimimista koskeva toimeksiantosopimus ei ole ainoastaan sopimus, jossa toimeksiannon saaja sitoutuu edustamaan rakennuttajaa. Kyseiset toimivaltuudet sisältävät useita tehtäviä, jotka yhtäältä vastaavat avustavia luonteeltaan hallinnollisia ja teknisiä tehtäviä ja toisaalta tehtäviä, joiden kohteena on rakennuttajan edustaminen.
- 47 Ensinnäkin sen osalta, onko edustustehtävä sellainen tehtävä, ettei sitä voida erottaa kaikista niistä toimista, jotka toimeksiannon saaja suorittaa toimeksiantajien lukuun, kuten Ranskan hallitus esittää, on todettava, että on täysin mahdollista erottaa nämä eri tehtävät toisistaan. Rakennuttaja nimittäin voi lain nro 85-704 3 §:n nojalla antaa toimeksiannon saajan tehtäväksi kaikkien tässä säännöksessä lueteltujen toimivaltuuksien tai osan niistä käytön. On todettava myös, että kuten julkisasiamies on perustellusti huomauttanut ratkaisuehdotuksensa 37 kohdassa, mikään ei estä sitä, että näihin tehtäviin mahdollisesti sovellettaisiin erilaisia järjestelmiä.
- 48 Kyseisten toimivaltuuksien laadun osalta on tämän jälkeen todettava, että se, osallistuuko toimeksiannon saaja yleisen edun mukaisen tehtävän suorittamiseen, ei

ole ratkaiseva määritettäessä sitä, suorittaako hän palveluja vai ei. Julkisten hankintojen alalla ei nimittäin ole epätavanomaista, että hankintaviranomainen antaa kolmannelle taloudellisen tehtävän, jolla pyritään täyttämään yleisen edun mukainen tarve. Tätä toteamusta tukee muun muassa se seikka, että tiettyjä poikkeuksia lukuun ottamatta direktiiviä 92/50 sovelletaan maanpuolustusallalla toimivien hankintaviranomaisten tekemiin julkisia palveluhankintoja koskeviin sopimuksiin.

- 49 Lopuksi on määritettävä, siirretäänkö avustavana rakennuttajana toimimista koskevalla toimeksiantosopimuksella julkista valtaa, kuten Ranskan hallitus väittää. Tämän kysymyksen tarkastelu edellyttää, että kyseisten toimivaltuuksien käyttö merkitsee rakennuttajan osalta suoraa osallistumista julkisen vallan käyttöön.
- 50 Tältä osin on todettava, että Ranskan hallitus ei ole vedonnut sellaisten olosuhteiden olemassaoloon, joissa hankintaviranomainen vastaa yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytännössä tarkoitetusta julkisen palvelun ”sisäisen” hallinnon rakenteesta (ks. vastaavasti asia C-107/98, Teckal, tuomio 18.11.1999, Kok. 1999, s. I-8121, 50 kohta ja em. asia Coname, tuomion 26 kohta). Minkään perusteella ei nimittäin voida katsoa, että toimeksiantajalla olisi toimeksiannon saajaan määräysvalta, joka vastaisi sitä määräysvaltaa, joka sillä on omiin yksikköihinsä nähden, ja että toimeksiannon saaja suorittaisi olennaisen osan toiminnastaan sen omistavan viranomaisen tai sen omistavien viranomaisten kanssa (ks. vastaavasti asia C-26/03, Stadt Halle ja RPL Lochau, tuomio 11.1.2005, Kok. 2005, s. I-1, 49 kohta).
- 51 Siltä osin kuin kyse on avustavista hallinnollisista ja teknisistä tehtävistä, kuten niiden hallinnollisten ja teknisten ehtojen, joiden mukaisesti urakka suunnitellaan ja toteutetaan, määrittämisestä, vaikuttaa siltä, että kyse on direktiivin 8 artiklassa ja liitteessä I A tarkoitetuista palvelusuorituksista ja että toimeksiannon saaja ei osallistu julkisen vallan käyttöön.

- 52 Avustavana rakennuttajana toimimista koskevien toimeksiantosopimusten, joiden kohteena on edustusta sisältäviä tehtäviä, osalta on heti aluksi korostettava, että se seikka, että palvelusuoritus tehdään tällaisen sopimuksen täytäntöönpanemiseksi, ei riitä sulkemaan kyseistä suoritusta pois direktiivin 92/50 soveltamisalasta. Tätä toteamusta tukee se seikka, että, kuten komissio esimerkinomaisesti on esittänyt, hankintaviranomaisen ja sen asianajajan välillä tehdyt toimeksiantosopimukset kuuluvat kyseisen direktiivin 14 ja 16 artiklan soveltamisalaan kyseisen direktiivin 9 artiklan ja sen liitteessä I B olevan 21. pääluokan nojalla.
- 53 Lain nro 85-704 3 §:n mukaan toimeksiannon saajalle voidaan antaa erilaisia tehtäviä, jotka sisältävät rakennuttajan edustamista. Tämä koskee muun muassa urakan valvontaa koskevan sopimuksen ja rakennustyösopimuksen allekirjoitusta ja sitä, että toimeksiannon saaja maksaa palvelujen suorittajille ja rakennusurakoitsijoille näiden palkkiot.
- 54 Kuten julkisasiamies on perustellusti esittänyt ratkaisuehdotuksensa 41 kohdassa, on niin, että vaikka toimeksiannon saajalla olisi valtuutus allekirjoittaa urakan valvontaa ja rakennustöitä koskevat sopimukset rakennuttajan nimissä, toimeksiannon saaja ei ole riittävän itsenäinen näitä toimia suorittaessaan, jotta voitaisiin katsoa, että hänelle on siirretty julkista valtaa. Lain nro 85-704 2 §:n mukaan rakennuttajalla, joka kantaa urakasta pääasiallisen vastuun, on nimittäin tässä asemassaan yleisen edun mukainen tehtävä, jota se ei voi siirtää toiselle. Lisäksi toimeksiannon saaja voi toimia vasta saatuaan rakennuttajan antaman hyväksynnän. Siltä osin kuin kyse on palkkion maksamisesta palvelujen suorittajille ja rakennusurakoitsijoille, on todettava, että rakennuttaja vastaa näiden palkkioiden rahoittamisesta, joten toimeksiannon saajalla ei ole toimintavapautta myöskään tällä alalla. Toimeksiannon saaja vain siirtää eteenpäin varoja, jotka rakennuttaja on sille antanut.
- 55 Näin ollen avustavana rakennuttajana toimimista koskevat toimeksiantosopimukset, joiden kohteena on rakennuttajan edustamista sisältäviä tehtäviä, kuuluvat direktiivin 92/50 9 artiklan ja kyseisen direktiivin liitteen I B alaisuuteen.

- 56 Yhteisöjen tuomioistuimen edellä mainitussa asiassa *Ordine degli Architetti* ym. antamansa tuomion 100 kohdassa esittämä päätely, joka koskee direktiivin 93/37 soveltamista, ei voi horjuttaa tätä johtopäätelmää. Yhteisöjen tuomioistuin totesi kyseisessä kohdassa, siltä osin kuin kyse oli tämän direktiivin noudattamisesta toteutettaessa yhdyskuntateknisiä töitä sen käsiteltäväksi saatettujen olosuhteiden kaltaisissa olosuhteissa, että ei ole tarpeen, että juuri kunnallishallinto itse soveltaa tämän direktiivin mukaisia hankintasopimusten tekomenettelyjä. Direktiivin tehokas vaikutus voidaan turvata myös siten, että kansallisen lainsäädännön mukaan kunnallishallinnon on mahdollista velvoittaa rakennusluvan saanut rakennuspaikkasuunnitelman tehnyt taho toteuttamaan sovitut työt kyseisiä menettelyjä noudattaen.
- 57 Tämä arviointi esitettiin sellaisen yhdyskuntasuunnittelua koskevan erityislainsäädännön yhteydessä, jonka mukaan rakennusluvan myöntäminen merkitsi, että rakennusluvan haltijan oli suoritettava maksu niistä yhdyskuntateknisistä kustannuksista, joita hänen hankkeestaan aiheutuu. Maksuvelvollisuutta voitiin kuitenkin alentaa tai se voitiin poistaa kokonaan, jos rakennusluvan haltija sitoutui toteuttamaan suoraan yhdyskuntatekniset työt. Tässä viimeksi mainitussa tapauksessa yhteisöjen tuomioistuin totesi, että kyse oli direktiivissä 93/37 tarkoitettusta julkisesta rakennusurakasta. Sillä perusteella, että kunnalla ei kuitenkaan ollut oikeutta valita sitä henkilöä, jonka tehtäväksi yhdyskuntateknisten töiden toteuttaminen annettiin, koska lain mukaan tämä henkilö oli rakennuspaikkasuunnitelmassa tarkoitettujen alueiden omistaja ja rakennusluvan haltija, voitiin todeta, että kunnan asemesta sopimustentekomenettelyjä saattoi soveltaa rakennusluvan haltija eli ainoa henkilö, joka lain mukaan kykeni suorittamaan työt vaihtoehtona sille, että se olisi maksanut kunnalle yhdyskuntateknisen maksun. Tämä tilanne eroaa tilanteesta, josta säädetään lailla nro 85-704, jonka mukaan rakennuttajalla on vapaus valita toimeksiannon saaja ja jossa ei säädetä edeltävistä velvoitteista, joiden täyttämisestä toimeksiannon saajalle maksettava palkkio muodostaisi vastikkeen.
- 58 Edellä esitetyn perusteella on todettava, että toimeksiantosopimus, sellaisena kuin se määritellään laissa nro 85-704, on direktiivin 92/50 1 artiklan a alakohdassa tarkoitettu julkisia palveluhankintoja koskeva sopimus ja se kuuluu kyseisen direktiivin soveltamisalaan.

- 59 Näin ollen on tutkittava, onko lain nro 85-704 4 §, jossa varataan toimeksiannon saajan asema Ranskan oikeuden mukaisten oikeushenkilöiden ryhmille, jotka on lueteltu tyhjentävästi, direktiivin 92/50 säännösten mukainen.
- 60 Tältä osin on palautettava mieliin, että kyseisellä direktiivillä pyritään sellaisten käytäntöjen poistamiseksi, jotka rajoittavat yleisesti kilpailua ja erityisesti muiden jäsenvaltioiden kansalaisten sopimuspuoleksi pääsyä, parantamaan palvelujen suorittajien mahdollisuuksia osallistua sopimuksen tekomenettelyihin. Nämä periaatteet toistetaan tämän saman direktiivin 3 artiklan 2 kohdassa, jonka mukaan palvelujen suorittajia on kohdeltava tasapuolisesti.
- 61 On todettava, että lain nro 85-704 4 § ei ole palvelujen suorittajien tasapuolisen kohtelun periaatteen mukainen siltä osin kuin tässä säännöksessä varataan avustavana rakennuttajana toimimista koskeva tehtävä Ranskan oikeuden mukaisten oikeushenkilöiden ryhmille, jotka on lueteltu tyhjentävästi.
- 62 Ilman, että edes olisi tarpeen määrittää ne palvelusuoritukset, jotka kuuluvat direktiivin 92/50 liitteen I A alaisuuteen, ja ne palvelusuoritukset, jotka kuuluvat tämän saman direktiivin liitteen I B alaisuuteen, sekä tässä yhteydessä se vaikutus, joka direktiivin 10 artiklan soveltamisella voi olla, todetaan lisäksi, että laissa nro 85-704 ei säädetä minkäänlaisesta menettelystä, jossa toimeksiannon saajia kilpailutettaisiin.
- 63 Näin ollen direktiivin 92/50 rikkomista koskeva väite on perusteltu.

EY 49 artiklan rikkomista koskeva väite

- 64 Sellaisten julkisten palveluhankintojen, jotka eivät kuulu direktiivin 92/50 soveltamisalaan, osalta on vielä määritettävä, onko lain nro 85-704 4 § sopusoinnussa EY 49 artiklassa vahvistetun palvelujen tarjoamisen vapauden kanssa.
- 65 Aluksi on korostettava, että kuten tämän tuomion 49–55 kohdasta ilmenee, avustavana rakennuttajana toimimista koskevassa toimeksiantosopimuksessa, sellaisena kuin se määritellään laissa nro 85-704, ei anneta toimeksiannon saajalle tehtäviä, jotka merkitsisivät julkisen vallan käyttöä, olipa kyse toimeksiannon saajalle annetuista avustavista hallinnollisista tai teknisistä tehtävistä tai edustustehtävistä. Niinpä EY 45 ja EY 55 artiklassa määrättyä poikkeusta ei ole sovellettava nyt käsiteltävänä olevaan asiaan.
- 66 EY 49 artiklassa kielletään rajoitukset, jotka koskevat muuhun Euroopan yhteisön valtioon kuin palvelujen vastaanottajan valtioon sijoittautuneen jäsenvaltion kansalaisen vapautta tarjota palveluja yhteisössä. Lisäksi vakiintuneessa oikeuskäytännössä todetaan tämän määräyksen edellyttävän kaikkien rajoitusten poistamista, vaikka niitä sovellettaisiin erotuksetta sekä kotimaisiin palvelun tarjoajiin että muihin jäsenvaltioihin sijoittautuneisiin palvelujen tarjoajiin, jos nämä rajoitukset ovat omiaan estämään sellaisen palvelujen suorittajan toiminnan, joka on sijoittautunut toiseen jäsenvaltioon, jossa hän tarjoaa laillisesti vastaavia palveluja, tai haittaamaan tätä toimintaa (ks. mm. C-262/02, komissio v. Ranska, tuomio 13.7.2004, Kok. 2004, s. I-6569, 22 kohta ja asia C-429/02, Bacardi France, tuomio 13.7.2004, Kok. 2004, s. I-6613, 31 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

- 67 Erityisesti on todettava, että jäsenvaltio ei voi asettaa alueellaan tapahtuvan palvelujen suorituksen edellytykseksi kaikkien sijoittautumiselle asetettujen vaatimusten täyttämistä, sillä muuten perustamissopimuksen määräyksiltä, joilla pyritään varmistamaan palvelujen tarjoamisen vapaus, vietäisiin niiden tehokas vaikutus (ks. asia C-180/89, komissio v. Italia, tuomio 26.2.1991, Kok. 1991, s. I-709, 15 kohta).
- 68 Nyt esillä olevassa tapauksessa on todettava, että lain nro 85-704 4 § muodostaa EY 49 artiklassa tarkoitettujen palvelujen tarjoamisen vapauden rajoituksen, koska se merkitsee sitä, että avustavana rakennuttajana toimimista koskeva tehtävä varataan Ranskan oikeuden mukaan perustetuille tyhjentävästi luetelluille oikeushenkilöille.
- 69 EY 46 artiklassa, kun sitä luetaan yhdessä EY 55 artiklan kanssa, kuitenkin sallitaan palvelujen tarjoamisen vapauden rajoittaminen yleistä järjestystä tai turvallisuutta taikka kansanterveyttä koskevilla syillä. Asian tarkastelun perusteella ei kuitenkaan voida todeta, että tällaisia oikeuttamisperusteita olisi.
- 70 Näin ollen EY 49 artiklan rikkomista koskeva väite on perusteltu.
- 71 Edellä esitettyjen huomautusten perusteella on todettava, että Ranskan tasavalta ei ole noudattanut direktiivin 92/50 eikä EY 49 artiklan mukaisia velvoitteitaan, koska se on varannut lain nro 85-704 4 §:ssä avustavana rakennuttajana toimimista koskevan tehtävän Ranskan oikeuden mukaisille tyhjentävästi luetelluille oikeushenkilöille.

Oikeudenkäyntikulut

- 72 Yhteisöjen tuomioistuimen työjärjestyksen 69 artiklan 2 kohdan mukaan asianosainen, joka häviää asian, veloitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut. Koska komissio on vaatinut, että Ranskan tasavalta on veloitettava korvaamaan oikeudenkäyntikulut, ja koska viimeksi mainittu on hävinnyt asian, se on veloitettava korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Näillä perusteilla yhteisöjen tuomioistuin (kolmas jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

Ranskan tasavalta ei ole noudattanut julkisia palveluhankintoja koskevien sopimusten tekomenettelyjen yhteensovittamisesta 18 päivänä kesäkuuta 1992 annetun neuvoston direktiivin 92/50/ETY, sellaisena kuin se on muutettuna Euroopan parlamentin ja neuvoston 13.10.1997 antamalla direktiivillä 97/52/EY, eikä EY 49 artiklan mukaisia veloitteitaan, koska se on varannut julkisesta rakennuttamisesta ja sen suhteesta urakan yksityiseen valvontaan 12 päivänä heinäkuuta 1985 annetun lain nro 85-704, sellaisena kuin se on muutettuna kaupunkien elvyttämissopimuksen täytäntöönpanosta 14 päivänä marraskuuta 1996 annetulla lailla nro 96-987, 4 §:ssä avustavana rakennuttajana toimimista koskevan tehtävän Ranskan oikeuden mukaisille tyhjentävästi luetelluille oikeushenkilöille.

Allekirjoitukset